

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura Młodej Polski		9.2.0383	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Literatury Polskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	dziennikarstwo i wiedza o mediach, nauczycielska, edytorska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Edward Jakiel; prof. dr hab. Tadeusz Linkner			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Semestr 5:	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - udział w wykładach;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - udział w ćwiczeniach;	
Liczba godzin		35 godzin - samodzielne studiowanie literatury i przygotowanie do zajęć;	
Ćw. audytoryjne: 30 godz., Wykład: 15 godz.		20 godzin - przygotowanie do egzaminu wraz z egzaminem.	
		Razem: 100 godzin = 4 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Wykład problemowy		- Zaliczenie na ocenę	
		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		- egzamin pisemny testowy	
		Podstawowe kryteria oceny	

Student otrzymuje zaliczenie na podstawie:

Ćwiczenia:

- wykonanie pracy zaliczeniowej albo przygotowanie prezentacji (50%) oraz czynny udział w zajęciach (50%);
- albo: uzyskanie odpowiedniej liczby punktów z „wejściówek” (100%);

Wykład:

- warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest wcześniejsze zaliczenie zajęć w formie wykładu, na które składa się kolokwium lub pracy pisemnej - o formie decyduje Prowadzący i informuje o niej studentów na początku cyklu zajęciowego (100%), oraz zajęć w formie ćwiczeń;
- na egzamin składa się odpowiedź na trzy pytania z zakresu treści programowych wykładów i ćwiczeń (egzamin ustny) albo uzyskanie określonej liczby punktów z egzaminu pisemnego (dwuczęściowego: test wyboru oraz zadania otwarte - czyli część opisowa).

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	Aktywny udział w zajęciach	Przygotowanie pracy zaliczeniowej/prezentacji	Kolokwia	Egzamin
Wiedza				
K_W01	+	+	+	+
K_W02	+	+	+	+
Umiejętności				
K_U01	+	+	+	+
K_U03	+	+	+	+
K_U05	+	+		
K_U06	+	+	+	+
Kompetencje społeczne				
K_K01	+	+	+	+
K_K04	+	+	+	+
K_K05	+	+		
K_K06	+	+		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Student musi zaliczyć wszystkie przedmioty obowiązkowe na roku II pierwszego stopnia studiów.

B. Wymagania wstępne

W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z literaturą Młodej Polski; umiejętnością wypowiedzi w sferze interpretacji utworów młodopolskich oraz ich historycznoliterackich omówień; także umiejętne pojmowanie problematyki oraz idei młodopolskiej.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu:

Periodyzacja epoki, geografia życia literackiego, czasopiśmiennictwo literackie, najważniejsze zagadnienia estetyki i poetyki młodopolskiej, dramat i teatr okresu Młodej Polski, twórczość Stanisława Wyspiańskiego, outsiderzy i „meteory” epoki, mit dzieła i mit poety przeklętego (Norwid), Młoda Polska wobec romantyzmu, problematyka religijna w literaturze epoki, Biblia w Młodej Polsce, epoka Młodej Polski w najnowszych badaniach historycznoliterackich.

B. Problematyka ćwiczeń:

Symbolizm, impresjonizm i ekspresjonizm w liryce okresu; zasadnicze cechy i tematyka prozy młodopolskiej, a w szczególności tematyka artystowska, chłopska, historyczna; główne zjawiska w dramacie młodopolskim: dramat symboliczny i dramat modernistyczny; zagadnienia krytyki literackiej i czasopiśmiennictwa

Wykaz literatury

Na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

Teksty literackie

- Berent Waclaw, Ozimina, oprac. M. Głowiński, BN I, 213,
 Berent Waclaw, Żywe kamienie, oprac. M. Popiel, BN I, 280,
 Berent Waclaw, Próchno, oprac. J. Peszek, BN I, 243 (dowolne wydanie),
 Brzozowski Stanisław, Legenda Młodej Polski [fragm.], (dowolne wydanie),
 Brzozowski Stanisław Korab, Poezje zebrane, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1978,
 Grossek-Korycka Maria, Utwory wybrane, oprac. B. Olech, Kraków 2005,
 Irzykowski Karol, Pałuba. Sny Marii Dunin, oprac. A. Budrecka, BN I, 240,
 Kasprowicz Jan, Wybór poezji, oprac. J. J. Lipski, BN I, 120 (dowolne wydanie),
 Kisielewski Jan August, W sieci, w: Dramaty, oprac. R. Taborski, BN I, 196 (lub inne wydanie),
 Komornicka Maria, Utwory poetyckie prozą i wierszem, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1996,
 Leśmian Bolesław, Poezje wybrane, oprac. J. Trznadel, BN I, 217,
 Miciński Tadeusz, Nietota. Księga tajemna Tatr, Kraków 2002,
 Miciński Tadeusz, Pisma rozproszone, t. IV Poezje rozproszone (1896-1918), wstęp J. Ławski, U. M. Pilch, Białystok 2020,
 Miciński Tadeusz, Walka o Chrystusa, wstęp i oprac. M. Bajko, Białystok 2011,
 Miciński Tadeusz, Wybór poezji, oprac. W. Gutowski, Kraków 1999,
 Miciński Tadeusz, Xiądz Faust, oprac. W. Gutowski, Kraków 2008,
 Orkan Władysław, W Roztokach, oprac. S. Pigoń, BN I, 188,
 Ostrowska Bronisława, Poezje wybrane, oprac. A. Wydrycka, Kraków 1994,
 Perzyński Włodzimierz, Wybór komedii, oprac. L. Eustachiewicz, BN I, 237,
 Poezja Młodej Polski, oprac. M. Jastrun, BN I, 125,
 Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, BN I, 212,
 Przesmycki Zenon, Wybór poezji, oprac. T. Walas, Kraków 1982
 Przybyszewski Stanisław, Poematy prozą, oprac. G. Matuszek, Kraków 2003,
 Przybyszewski Stanisław, Złote runo, w: Wybór pism, oprac. R. Taborski, BN I, 190,
 Reymont Władysław Stanisław, Chłopi, oprac. F. Ziejka, BN I, 279,
 Rittner Tadeusz, W małym domku, oprac. Z. Raszewski, BN I, 116,
 Rolicz-Lieder Waclaw, Poezje wybrane, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 2003,
 Ruffer Józef, Wybór poezji, oprac. M. Wyka, Kraków 1985,
 Rydel Lucjan, Poezje wybrane, oprac. L. Tatarowski, Kraków 2004,
 Szukiewicz Maciej, Wspomnienia, oprac. T. Linkner, Gdańsk 2007,
 Tetmajer Kazimierz, Dramaty, t.1-2, red. M.J. Olszewska, A. Skórzewska-Skowron, Warszawa 2019,
 Tetmajer Kazimierz, Na skalnym Podhalu, oprac. A. Łempicka, t. 1-2, Kraków 1967,
 Tetmajer Kazimierz, Poezje, Warszawa 1980 (lub inne wydanie),
 Wyspiański Stanisław, Achilleis, Powrót Odysa, oprac. J. Nowakowski, BN I, 248
 Wyspiański Stanisław, Akropolis, oprac. E. Miodońska-Brookes, BN I, 250,
 Wyspiański Stanisław, Bolesław Śmiały. Skałka, oprac. J. Nowakowski, BN I, 198,
 Wyspiański Stanisław, Legion, oprac. J. Nowakowski, BN I, 267,
 Wyspiański Stanisław, Warszawianka, Leleweł, Noc listopadowa, oprac. J. Nowakowski, BN I, 193,
 Wyspiański Stanisław, Wesele, oprac. J. Nowakowski, BN I, 218,
 Wyspiański Stanisław, Wyzwolenie, oprac. A. Łempicka, BN I, 200,
 Zahorska Anna, Poezje zebrane, wstęp i oprac. A. Wydrycka, Białystok 2017,
 Zapolska Gabriela, Moralność pani Dulskiej, oprac. T. Weiss, BN I, 187,
 Zawistowska Kazimiera, Utwory zebrane, oprac. L. Kozikowska-Kowalik, Kraków 1982,
 Żeromski Stefan, Dzieje grzechu (dowolne wydanie),
 Żeromski Stefan, Ludzie bezdomni, oprac. I. Maciejewska, BN I, 254,
 Żeromski Stefan, Popioły, t.1-3, postł. A. Hutnikiewicz, Warszawa 2000 (lub inne wydanie),
 Żeromski Stefan, Róża. Dramat niesceniczny, oprac. E. Jaworska, Warszawa 1999 (lub inne wydanie),
 Żeromski Stefan, Wierna rzeka. Klechda domowa, oprac. J. Adamczyk, BN I, 232,
 Żeromski Stefan, Wybór opowiadań, oprac. A. Hutnikiewicz, BN I, 203,
 Żuławski Jerzy, Na srebrnym globie. Rękopis z Księżyca, Kraków 1979 (lub inne wydanie).

Opracowania

- Czabanowska-Wróbel Anna, Dziecko. Symbol i zagadnienie antropologiczne w literaturze Młodej Polski, Kraków 2003,
 Czytanie modernizmu, red. M. Olszewska, G. Bąbiak, Warszawa 2004,
 Dąbrowska Alicja, Symbolika barw i światła w „Hymnach” Jana Kasprowicza, Bydgoszcz 2002,
 Dramat biblijny Młodej Polski, red. S. Kruk, Wrocław 1992,
 Eustachiewicz Lesław, Dramaturgia Młodej Polski. Próba monografii dramatu z lat 1890-1918, Warszawa 1982,
 Floryńska Halina, Spadkobiercy >Króla-Ducha<. O recepcji filozofii Słowackiego w światopoglądzie polskiego modernizmu, Warszawa 1976,
 Głowiński Michał, Ekspresja i empatia. Studia o młodopolskiej krytyce literackiej, Kraków 1997,
 Głowiński Michał, Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej (dowolne wydanie),
 Gutowski Wojciech, Konstelacja Przybyszewskiego, Toruń 2008,

Gutowski Wojciech, Między inicjacja a nicością. Studia i szkice o literaturze modernizmu, Bydgoszcz 2013.

Gutowski Wojciech, Nagie dusze i maski (O młodopolskich mitach miłości), Kraków 1992, 1997,

Gutowski Wojciech, W splecionej tkance stuleci... O literaturze polskiej kulturowego przełomu, Białystok 2020,

Gutowski Wojciech, Z próżni nieba ku religii życia. Motywy chrześcijańskie w literaturze Młodej Polski, Kraków 2001,

Hutnikiewicz Artur, Młoda Polska, Warszawa 1997,

Jakiel Edward, Biblia w utworze Jana Kasprówicza „Chrystus. Poemat społeczno-religijny”, Gdańsk 2018,

Jakiel Edward, Młodopolskie portrety biblijne. Wybrane zagadnienia i kreacje, Gdańsk 2007,

Janicka Anna, Sprawa Zapolskiej. Skandale i polemiki, wyd. 2, Białystok 2015,

Jankowiak Mieczysław, Misterium Dionizosa. Ironiczny dialog Wyspiańskiego z romantyzmem, Bydgoszcz 1991, 1998,

Jego świat. 150-lecie urodzin Jana Kasprówicza, red. G. Igliński, Olsztyn 2011,

Linkner Tadeusz, Mitologia słowiańska w literaturze Młodej Polski, Gdańsk 1991,

Linkner Tadeusz, Zanim skończyło się maskarada. Ze studiów nad twórczością Tadeusza Micińskiego, Gdańsk 2003,

Kaczmarek Wojciech, Złamane pieczęcie Księgi. Inspiracje biblijne w dramaturgii Młodej Polski, Lublin 1999,

Kurkiewicz Marek, Tętno epoki. Miejsce i rola motywu krwi w epoce Młodej Polski, Bydgoszcz 2013,

Młodopolski świat wyobraźni. Studia i eseje, red. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1977,

Majda Jan, Młodopolskie Tatry literackie, Kraków 1989,

Makowiecki Andrzej Zdzisław, Młodopolski portret artysty, Warszawa 1971,

Miodońska-Brookes Ewa, „Mam ten dar bowiem: opatrę się inaczej”. Szkice o twórczości Stanisława Wyspiańskiego, Kraków 1997,

Młoda Polska w najnowszych badaniach, red. E. Jakiel, T. Linkner, Gdańsk 2016,

Młodopolska synteza sztuk, red. H. Ratuszna, R. Sioma, Toruń 2010,

Olszewska Maria Jolanta, Stefan Żeromski. Spotkania, Warszawa 2015,

Podraza-Kwiatkowska Maria, Młoda Polska, Warszawa 1992, 2000,

Podraza-Kwiatkowska Maria, Somnambulicy – dekadenci - herosi. Studia i eseje o literaturze Młodej..., Kraków 1985,

Podraza-Kwiatkowska Maria, Symbolizm i symbolika w poezji Młodej Polski, wyd. 2, Kraków 1997,

Podraza-Kwiatkowska Maria, Wolność i transcendencja. Studia i eseje o Młodej Polsce, Kraków 2001,

Popiel Magdalena, Oblicza wzniosłości. Estetyka powieści młodopolskiej, wyd. 2, Kraków 2003,

Pro memoria. Jan Kasprówicz w osiemdziesiąt rocznicę śmierci, red. M. Sosnowski, G. Igliński, Olsztyn 2006,

Proza Tadeusza Micińskiego. Studia, red. M. Bajko, W. Gutowski, J. Ławski, Białystok 2017,

Przemysław wszystko... Stanisława Wyspiańskiego modernizacja wyobraźni zbiorowej, red. M. Okulicz-Kozaryn, M. Burkane, M. Haake, Poznań 2009,

Różańska Grażyna, „Węzem pożądań wejść do twej duszy...”. O Kazimierze Zawistowskiej, Kraków 2017,

Rusek Iwona E., Pragnienie – symbol – mit. Studium o „Próchnie” Wacława Berenta, Warszawa 2013,

Sławińska Irena, Dramat imaginacyjny Wyspiańskiego, oprac. i wstęp W. Kaczmarek, Lublin 2021,

Stulecie Młodej Polski, red. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1995,

Świat idei i lektur – twórczość Karola Irzykowskiego, red. H. Ratuszna, Toruń 2016,

Trzeźniowski Dariusz, W stronę człowieka. Biblia w literaturze polskiej (1863-1918), Lublin 2005,

Tuczyński Jan, Schopenhauer a Młoda Polska, Gdańsk 1987

W kręgu Młodej Polski. Prace ofiarowane Marii Podraza-Kwiatkowskiej, red. M. Stala, F. Ziejka, Kraków 2001,

Wśród tułaczy i wędrowców. Studia młodopolskie, red. S. Fita, J. A. Malik, Lublin 2001,

Wydrycka Anna, Miedzy bios a zoé. Poetycka antropologia w liryce Młodej Polski, Białystok 2012,

Wydrycka Anna, „Rządy poezji”. Młodopolska liryka – studia i interpretacje, Białystok 2016,

Wyka Marta, Światopoglądy młodopolskie, Kraków 1996.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W02 K_U01, K_U03, K_U05, K_U06 K_K01, K_K04, K_K05, K_K06	K_W01, K_W02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w kształtowaniu kultury, w tym o roli pogłębiania wiedzy na temat literatury modernistycznej i młodopolskiej (K_W01, K_W02), • ma orientację w powiązaniach filologii z innymi obszarami humanistyki oraz wybranymi obszarami nauk społecznych, w szczególności kulturoznawstwem, naukami o sztuce, filozofią, historią, psychologią, socjologią, religioznawstwem, co pozwala mu charakteryzować kontekstualnie literaturę Młodej Polski (K_W01, K_W02), • posługuje się podstawową terminologią w zakresie wiedzy o zjawiskach historycznoliterackich doby modernizmu, identyfikuje prawidłowo zjawiska charakterystyczne dla Młodej Polski (K_W01, K_W02), • zna zależności między poszczególnymi dziedzinami literaturoznawstwa, przez co odpowiednio stosuje metody i instrumenty badawcze dla identyfikacji zjawisk w literaturze Młodej Polski (K_W01, K_W02), • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu historii literatury polskiej i

powszechnej okresu modernizmu (K_W01, K_W02),

- zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji literaturoznawczej, przez co trafnie tłumaczy zjawiska literackie okresu Młodej Polski, streszcza i charakteryzuje je, wyciąga wnioski (K_W01, K_W02).

Umiejętności

K_U01, K_U03, K_U05, K_U06

Student:

- rozpoznaje i rozwiązuje podstawowe problemy teoretyczne z zakresu zjawisk literackich modernizmu, ustala kryteria badawcze dla poszczególnych problemów historycznoliterackich Młodej Polski (K_U01, K_U03),
- poprawnie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu literaturoznawstwa, zwłaszcza dotyczącymi historii literatury Młodej Polski (K_U03),
- umie interpretować utwory literackie za pomocą typowych metod interpretacji, uwzględniając formalne ukształtowanie wypowiedzi i ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym; a więc w kontekście modernizmu europejskiego i zjawisk charakterystycznych dla Młodej Polski (K_U03),
- formułuje w mowie i piśmie tezy interpretacyjne oraz podstawowe problemy teoretyczne, wykorzystując właściwą dla Młodej Polski terminologię historycznoliteracką (K_U03, K_U05),
- posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim na temat literatury Młodej Polski o różnej formie, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł literackich i naukowych (K_U01, K_U03, K_U05),
- posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim na temat zjawisk historycznoliterackich dotyczących Młodej Polski, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł (K_U01, K_U03),
- zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy na temat literatury młodopolskiej (K_U06).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K04, K_K05, K_K06

Student:

- ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej, w tym zwłaszcza literaturoznawczej, dla kształtowania się więzi społecznych (K_K01),
- ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy, szczególnie w zakresie młodopolskiej tradycji literackiej oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie (K_K01, K_K04, K_K05, K_K06),
- uczestniczy w życiu kulturalnym i zachęca innych do udziału w nim, chętnie podejmuje w tym zakresie inicjatywy, angażuje się w różne, zwłaszcza dotyczące tradycji młodopolskiej, przedsięwzięcia i animacje kulturalne (K_K01, K_K05, K_K06).

Kontakt

edward.jakiel@ug.edu.pl